

кожного агентства є економічний розвиток території та створення умов для гарантування матеріального добробуту населення.

Отже, для зниження інституціональних ризиків та побудови інституційно-правової основи забезпечення розвитку регіонів в Україні необхідно створити чітку концепцію довгострокового стійкого економічного розвитку регіонів та прийняти низку законів і нормативно-правових актів, що визначатимуть правові, економічні та організаційні засади реалізації регіональної політики щодо стимулювання розвитку регіонів. Потрібна координація діяльності регіональної влади в області удосконалення регіональних інститутів розвитку та інституціонального середовища, а також стратегічна, продумана, цілеспрямована регіональна політика, орієнтована на скорочення негативних наслідків при створенні нових інститутів.

Список літератури:

1. Княгинина Г.В. Институциональные риски в агрохозяйственной сфере, их классификация и направления снижения [Електронний ресурс] / Г.В. Княгинина // Наукові праці Донецького національного технічного університету. – Випуск 103. – Донецьк, 2006. – С 160. – Режим доступу: <http://www.donntu.edu.ua/handle/123456789/1363>.
2. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навчальний посібник / В. Ф.Семенов. – К.: МП «Леся», 2008. – 595 с.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

*Коваленко Ю.О., к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємства,
КП ДонНТУ, м. Красноармійськ, Україна*

На сучасному етапі глобалізація економіки набуває загальносвітового характеру, посилюються вимоги до конкурентоспроможності регіонів, зростає значення орієнтації регіонів на стійкий розвиток на базі новітніх інформаційних технологій. В економічно розвинених країнах становлення і розвиток економіки, що базується на інформації і знаннях давно став складовою частиною соціально-економічної політики регіонів. Як показує практика, на сьогоднішній день невичерпним ресурсним джерелом є інформація і знання.

З погляду економічної науки категорія «регіональний інформаційно-економічний розвиток» на сьогоднішній день теоретично і практично не розроблені. Відсутній єдиний підхід до розуміння і трактування поняття «регіональний економічний розвиток» та «регіональний інформаційний розвиток», що є причиною фрагментарності дослідження даного складного комплексного явища. Разом з тим на регіональному рівні практична реалізація заходів, направлених на становлення регіонального інформаційного розвитку економіки, часто зводиться до виконання відповідних місцевих цільових програм і використання інформаційних технологій, а

дослідження ступеня інформаційного розвитку обмежується, як правило, аналізом розвитку інформаційних та комунікаційних засобів. Важливо відзначити і той факт, що на сьогоднішній день в умовах глибокої соціально-економічної асиметрії в регіональному розвитку особливості становлення інформаційної складової економіки в регіонах практично не вивчені. Окрім цього, специфічність вітчизняних умов вимагає певної адаптації до них, досягнень і досвіду світової науки і практики по досліджуваній проблемі. У зв'язку з цим накопичені теоретичні знання і практичні навички потребують глибокого вивчення, систематизації і комплексного аналізу, що сприятиме виробленню оптимальної схеми перетворень економіки регіонів на принципово новій основі науково обґрунтованих положень по вдосконаленню стратегії і тактики активізації сталого регіонального розвитку.

Як в зарубіжній, так і вітчизняній науці і практиці окремим механізмам, проблемам і аспектам становлення і розвитку інформаційної економіки в ринкових умовах надається достатньо багато уваги. Так, первинна постановка ряду важливих проблем і спроби усвідомити можливі шляхи їх рішення знайшли віддзеркалення в роботах таких основоположників теорії інформаційної економіки, як Д.Белл, М. Кастельс, Е. Масуда, Р. Нельсон, Т. Стоун'єр, Е. Тоффлер, Й. Шумпетер, в Росії - А.И. Анчишкін, Л.Л. Вегер, Л.М. Гатовській, Л.С. Глязер, В.Я. Ельмеев, Г.І. Жільцов, А.Б. Ніколаєв, серед вітчизняних вчених - це О. Бабінова, О.А. Крат, В.І. Дубницький та ін.

Але в роботах більша увага приділяється економічному регіональному розвитку і менша увага надається вивченню інформації як виробничого ресурсу регіону. Відсутня єдина думка з питань класифікації показників і методик оцінки рівня інформаційного ризику в економіці регіону. Взагалі процес становлення інформаційної економіки в регіонах України і його особливості в даний час мало вивчені.

Поняття «регіон» використовується багатьма науками: починаючи з географії і кінчаючи політологією. З економічної точки зору під «регіоном» слід розуміти «територіально спеціалізовану частину народного господарства країни, що характеризується єдністю і цілісністю відтворювального процесу [3].

На думку А.І. Гаврилова регіон як соціально-економічна система може бути представлений сукупністю п'яти основних підсистем, до яких відносяться: системоутворююча база, системообслуговуючий комплекс, екологія, населення, інфраструктура ринку [1].

Регіональна складова у сфері інформатизації соціально-економічних процесів набуває останнім часом велике значення в сфері державної політики. Зростаюча роль інформаційних технологій як чинника економічного зростання, розвитку і формування ефективної економіки вимагає збалансованого розвитку інформаційних ресурсів регіональних суб'єктів господарювання.

Для оцінки стану і тенденцій розвитку інформаційних ресурсів регіону необхідна регіональна система інформаційного моніторингу (РСІМ), яка б містила інтегровану систему показників і індикаторів, що базується на даних статистичного

обліку, результатах спеціальних емпіричних досліджень ринку інформаційно-комунікаційних технологій та ін.

СРІМ повинна мати групу показників, які б визначали:

- взаємозв'язок між інформаційною активністю і характеристиками підприємств регіону;
- взаємозв'язок між інформаційною активністю і характеристиками розвитку галузевої структури в регіоні;
- інформаційна діяльність в регіональних структурах;
- інформаційна діяльність органів влади.

Комплексна система показників інформаційного розвитку регіонів, що враховує перераховані вимоги, може скласти об'єктивну базу для організації моніторингу реалізації державних і регіональних програм по формуванню розвиненого інформаційного суспільства і інноваційних перетворень в українській економіці.

Пріоритетне місце серед статистичних показників повинні займати показники, що мають економічну значущість, тобто ті які характеризують основні види інвестиційної і інноваційної діяльності підприємств, галузей в регіоні, і є найцікавішими в інформаційному відношенні.

СРІМ повинна виконувати наступні завдання:

- якісне планування стратегії регіональної інформатизації, отримання достовірної оцінки необхідних інформаційних ресурсів для реалізації стратегічних програм інформатизації в регіоні;
- побудова прогнозів щодо динаміки розвитку інформаційних ресурсів за напрямками: органи влади; установи і організації, домашні господарства;
- формування інформаційної бази даних кон'юнктурних коливань і тенденцій розвитку регіональної галузі, інформаційних технологій,
- для вироблення заходів щодо захисту підприємств від негативних факторів впливу, створення правових, фінансових, податкових та інших режимів.
- проведення експрес-аналізу досягнутих показників розвитку інформаційних ресурсів регіону по групах суб'єктів господарювання.

Створення СРІМ доцільно здійснити, перш за все, в рамках інституційного розвитку управлінської функції органів влади регіонального рівня.

Ефективне використання СРІМ дозволить створити позитивний образ регіону, забезпечити конкурентоспроможність та його інвестиційну привабливість; активніше використовувати внутрішньорегіональні резерви; виробити і реалізувати послідовну стратегію розвитку регіону.

Список літератури:

1. Гаврилов А.И. Региональная экономика и управление: учеб. пособие для вузов / А.И. Гаврилов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 310 с.
2. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / за заг. ред. З. С. Варналя. – К. : НІСД, 2007. – 768 с.

3. Добрынин А.И. Региональные пропорции воспроизводства / А.И. Добрынин. - Л. - 2005. - С. 28.

4. Довгий С.О. Засади регіональної інформатизації : монографія / С. О. Довгий, О. В. Копійка, Ю. Т. Черепін ; [за заг. ред. С. О. Довгого]. — К. : ВПЦ «Тираж», 2004. — 304 с.

5. Коробова О.В. Региональная экономика: реструктуризация системы управления развитием региона: монографія / О.В. Коробова, Б.И. Герасимов, В.В. Быковский; [под. науч. ред. д.э.н., проф. Б.И. Герасимова. - Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2002. - 104 с.

ДЕТЕРМІНАНТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ

*Нохріна Л.А., к.т.н., доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Циба Д.В., магістрант,
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Нині міський туризм загально визнано актуальною тенденцією. За оцінками ЕТМ (European Travel Monitor) його питома вага складає 35 % від міжнародних подорожей, при середньому щорічному зростанні на 4 % [3].

Відродження інтересу до міського туризму спостерігається з початку 1980-х років. Важелем на разі є ланцюг взаємопов'язаних факторів: інтерес споживачів до культурно-історичної спадщини міст та необхідність їхньої реабілітації, значні темпи розвитку міст, формування єдиного туристського ринку, диверсифікація культурних заходів, мобільність населення, мотивація та можливості щодо зростання туристських витрат, збільшення кількості свят та короткострокових відпусток.

Для України актуальність проблематики міського туризму підкреслює той факт, що Європа є найбільш урбанізованим континентом у світі. У загальній складності міські агломерації відображають проблеми суспільства в цілому [2], а отже міський туризм розглядається в якості наріжного каменю політики сталого розвитку та ключового фактора продуктивної зайнятості. Таким чином, пропозиція відвідувачам міської дестинації унікального автентичного досвіду, має (наскільки можливо) узгоджуватися із задоволенням законних очікувань резидентів дестинації щодо гармонійного економічного і соціального розвитку та збереження навколишнього середовища.

Детермінанта «міська дестинація» містить два взаємопов'язаних елементи: внутрішню та зовнішню реальність. Внутрішня реальність міського середовища – це внутрішньо узгоджений простір, який характеризується координованістю поведінкових моделей (включаючи схеми прийняття рішень) всіх контрагентів, що функціонують в його межах. Зовнішня реальність заснована на сформованому іміджі міста й особистісному сприйнятті зовнішнього оточення та ціннісних орієнтирах туриста.